

Language Czech

Text

Druhová ochrana

Autoři: Pavel Benda, Petr Bauer, Vladislav Kopecký

Ochrana genofondu

I. Podpora starých a krajových odrůd ovocných dřevin na území CHKO Labský pískovec

Uplynulý století přineslo výrazné změny ve způsobu zemědělského hospodaření i ve vztahu člověka k přírodou. Půj zcelování pozemků bylo zlikvidováno velkou množstvím ovocných stromů, intenzifikace v zemědělské výrobě rovněž nepříjemněla obnově ovocných dřevin ve volné krajině, a to zejména v málo přiznivých oblastech. V současné době se životnost dochovaných výsadeb blíží ke svému konci. Naštěstí v posledních letech začala být organizací a naděnců mapovat staré a mástně odrůdy ovocných dřevin a postupně je navracet do krajiny. Mezi nejaktivnější patří i některé správy chráněných krajinných oblastí.

Jedním z projektů Správy CHKO Labský pískovec na podporu mástně genofondu je projekt na záchranu starých a krajových odrůd ovocných stromů, který je správe ve spolupráci se Střední zahradnickou a zemědělskou školou A. E. Komerse v Děčíně - Libverdě, Ekologickým centrem Meluzína RC AB, s Mendelovou zemědělskou a lesnickou univerzitou v Brně a se Správou CHKO Česká stáedoho.

Cíle projektu:

- průzkum území, mapování a evidence starých a krajových odrůd
- zachovat tyto odrůdy v archivním sadu pro další generace
- vrátit tyto odrůdy do krajiny (např. ve formě alejí nebo rozptýlené zeleně)

Správa Chráněné krajinné oblasti Labský pískovec započala v roce 1998 s mapováním starých odrůd v krajině a podařilo se jí získat základní přehled o pěstovaných starých odrůdách jablek na území CHKO a v jeho blízkém okolí. Na území Labského pískovce jsou ovocná dřevina zastoupeny nejvíce půj hranici s Českým stáedoho. Jedná se zejména o okolí Jáchova, Veselého, Markvartic, Srbské Kamenice, Jií Česká Kamenice.

Mezi nejčastěji nalezené odrůdy v území patří Bernská růžová, Boskoopská, Blenheimská reneta, Croncelská, Gascoygného šarlatová, Harbertova reneta, Parměna zlatá zimní, Panenská Česká, Puněov, Vilčovo. Dále je možno jmenovat Boskoopská šervená, Kardinál šáhan (šilová), Broskvová letní, Watervlietská mramorovaná, Bismarkovo, Ontario, Londýnská, Oldenburkovo a šehtě soudkovitá.

Výsledky projektu:

Správní CHKO Labská páskovce založila, aby se spolupodílela na založení tísňových genofondových ploch v Doubských, Kamenické Stráně a v Dávně Libverdě, kde budou tyto odrůdy archivovány. Dále pak zajistila dosadbu ovocných alejí podél komunikace Bynovec a Rásova a výsadbu podél polní cesty v Markvarticích. Celkem se podařilo namnožit a vysadit přes 300 stromů starých odrůd jablonů.

Pozornost je také věnována plánům druhů ovocných dřevin. Bylo nalezeno několik exemplářů plánů hrušně v okolí Kamenické Stráně. Ty byly namnoženy naroubováním na semenné podnože v počtu několika desítek stromů a vysazeny do krajiny. Správní CHKO Labská páskovce se pokouší rovněž množit pláně hrušně a těeň prostřednictvím výsevů.

II. Záchrana genofondu populace topolu černého (*Populus nigra*) v CHKO Labská páskovce

Již v polovině devadesátých let minulého století jsme se začali na Správní Chráně krajinné oblasti Labská páskovce zabývat myšlenkou na podporu a navrácení na domácí dřeviny - topolu černého zpět do volné krajiny.

Topol černý je náje nejrychleji rostoucí dřevina dosahující 9ctyhodných rozměrů. Topol černý ve věku sta let má 3/4e má u paty kmene průměr i přes 1 metr a dosahuje 1/2ky okolo 30 a 40 metrů. Neně dlouhověkou dřevinou, dožívě se pouze 150 let. Topol černý roste bezprostředně u vodního toku na úterkových náplavech, kde nemá 3/4dně konkurenční rostliny. Plně mu naopak vyhovují ekologické podmínky v podobě dostatku spodní vody.

Pro se topol černý stal náje nejohroženější dřevinou? Hlavněmi příčinami jeho úbytku jsou razantní zásahy do přírodních toků nájech velkých úek, likvidace přírodních stanovišť a zmaňny ve vodním režimu, zejména snížení hladiny podzemní vody. V sousedním Sasku došlo k takovému ohrožení topolu černého, 3/4e v několika kilometrech úseku od státní hranice s ČR po Drážany je pouze jeden životascopný strom.

Cělem projektu, který byl začal v roce 1998, je zachování a posílení původní populace topolu černého zejména na území CHKO Labská páskovce, a dále pak v celé nivě úky Labe mezi ústím nad Labem a Bad Schandau v SRN. Populace topolu černého je zde velmi ohrožená vnějšky vlivy, které zpřsobily těmž zánik těto dřeviny. Největší poděl na vymizení topolu má úlověk, který vymětil velké množství stromů podél úky Labe a nahradil je nepůvodním topolem kanadským. Na snížení poúetného stavu se rovněž 3/4 významně poděly i choroby, které velmi citelně oslabují zdravotní stav celé populace.

Správní CHKO Labská páskovce oslovila výzkumný ústav okrasného zahradnictví v Práhoně s 3/4dostě o pomoc při záchraně topolu černého v CHKO Labská páskovce. V roce 1998 bylo provedeno terénní úetě. Rok poté se uskutečnil odběr větví s reprodukčními orgány, které byly použity pro křžení s odolnějšími populacemi topolu černého z dřvodu zlepšení zdravotního stavu a odolnosti proti chorobám. Vdy byl však použit domácí topol černý.

Pro jaro roku 2001 byli připraveni první jedinci k výsadbě pro lokality v labské nivě. Výsadba proběhla počátkem mášce dubna a následně bylo provedeno kosení, který jak bylo poměrně komplikované kvůli výskytu invazních druhů (někavka 3/4laznatá a křlatka japonská). Celkem se ujalo cca 70 % jedinců. Ve výsadbě topolů jsme pokračovali i v následujících letech za úasti Střední zahradnické a zemědělské školy

A.E. Komerse v DÄŕÄŕÄnÄŕ-LibverdÄŕ, a stÄŕtnÄŕho podniku PovodÄŕ Labe, kterÄŕ½ se ujal nÄŕslednÄŕ pÄŕÄŕe.

Pro financovÄŕnÄŕ tohoto projektu bylo vyuÄŕito prostÄŕedkÄŕ z programu PÄŕÄŕe o krajinu Ministerstva ÄŕivotnÄŕho prostÄŕedÄŕ.

III. PosÄŕlenÄŕ populace a monitoring ÄŕabnÄŕku vzplÄŕvavÄŕho (Lurionium natans) na ÄŕzemÄŕ CHKO LabskÄŕ pÄŕskovce

ÄŕabnÄŕek vzplÄŕvavÄŕ½ je znovu objevenÄŕm druhem pro Äŕeskou flÄŕru a v souÄŕasnÄŕ dobÄŕ zaÄŕazen v ÄŕervenÄŕm seznamu do kategorie C1 äŕ kriticky ohroÄŕenÄŕ½ druh. V pÄŕÄŕodnÄŕm prostÄŕedÄŕ se nachÄŕzÄŕ pouze v LabskÄŕch pÄŕskovcÄŕch, kde mÄŕ; v souÄŕasnÄŕ dobÄŕ ÄŕtyÄŕi lokality. DvÄŕ jsou pÄŕvodnÄŕmi lokalitami vÄŕskytu tohoto druhu. JednÄŕ; se o KrÄŕlovomlÄŕnskÄŕ½ rybnÄŕk a poÄŕÄŕnÄŕ nÄŕdrÄŕ½ poblÄŕ½ obce MaxiÄŕky.

Po objevenÄŕ do tÄŕ doby v ÄŕR vyhynulÄŕho ÄŕabnÄŕku vzplÄŕvavÄŕho na ÄŕzemÄŕ CHKO LabskÄŕ pÄŕskovce, sprÄŕva kontaktovala AOPK ÄŕR v Praze a BotanickÄŕ½ Äŕstav AV ÄŕR v TÄŕeboni a poÄŕÄŕdala tyto instituce o konzultaci k otÄŕzce vytvoÄŕenÄŕ malÄŕch vodnÄŕch ploch, do kterÄŕch by se ÄŕabnÄŕek pÄŕenesl. ZÄŕmÄŕr pÄŕenesenÄŕ ÄŕabnÄŕku byl oslovenÄŕmi institucemi doporuÄŕen.

Pro posÄŕlenÄŕ populace tohoto druhu bylo vytvoÄŕeno SprÄŕvou CHKO LabskÄŕ pÄŕskovce nÄŕkolik tÄŕnÄŕ. Do tÄŕchto tÄŕnÄŕ bylo pÄŕeneseno v roce 2001 okolo 5 rostlinek ÄŕabnÄŕku, ale pouze ve dvou vodnÄŕch plochÄŕch se ÄŕabnÄŕek uchytil. V tÄŕ Äŕce nad poÄŕÄŕnÄŕ nÄŕdrÄŕ½, pÄŕi kontrole v mÄŕsÄŕci Äŕervnu roku 2002 ÄŕabnÄŕek vytvoÄŕil populaci ÄŕÄtajÄŕ do 30 jedincÄŕ. Koncem roku 2002 se dokonce rozrostl na ploÄŕe do 1 m2 s vÄŕe jak desÄŕkou kvetoucÄŕ rostlin a celkovÄŕm poÄŕtem pÄŕes 100 jednotlivÄŕch kusÄŕ a vytvoÄŕil homogennÄŕ hustÄŕ zÄŕpoj. VytvoÄŕila se zde velmi silnÄŕ; populace a bylo rozhodnuto, Äŕe od roku 2004 na nÄŕ bude rovnÄŕÄŕ monitorovÄŕnÄŕ poÄŕetnÄŕ stav. V dalÄŕ;Äŕ novÄŕ tÄŕ Äŕce je pouze jen nÄŕkolik slabÄŕ;Äŕ jedincÄŕ s omezenou vitalitou. Z praktickÄŕch pozorovÄŕnÄŕ a zkuÄŕenostÄŕ lze ÄŕÄci, Äŕe limitujÄŕmi podmÄŕnkami ÄŕspÄŕÄŕnÄŕho vysazenÄŕ se zdÄŕ bÄŕt kvalita vody a svÄŕtelnÄŕ podmÄŕnky. ÄŕabnÄŕek vyÄŕaduje velmi kvalitnÄŕ pramenitou vodu s nÄŕzkÄŕm obsahem minerÄŕlnÄŕch lÄŕtek; jde tedy o oligotrofnÄŕ prostÄŕedÄŕ a nÄŕroky na svÄŕtlo jsou takÄŕ velmi vysokÄŕ. V novÄŕ vybudovanÄŕch tÄŕnÄŕch se ÄŕabnÄŕek uchytil pouze v tÄŕ, kterÄŕ; je plnÄŕ oslunÄŕna a pÄŕÄŕmÄŕ svÄŕtelnÄŕ paprsky dopadajÄŕ tÄŕmÄŕ celÄŕ½ den na vodnÄŕ hladinu. Hloubka tÄŕnÄŕ se pohybuje okolo 0,5 äŕ 1 metru a rozmÄŕry jsou v prÄŕmÄŕru mezi 20 aÄŕ 30 m2.

V rÄŕmci monitoringu jsou provÄŕdÄŕny pravidelnÄŕ (jednorÄŕnÄŕ) analÄŕzy chemismu vody (viz tabulkovÄŕ; ÄŕÄŕst) v autorizovanÄŕ laboratoÄŕi stÄŕtnÄŕho podniku PovodÄŕ Labe, laboratoÄŕe DÄŕÄŕÄn (ÄŕIA Äŕ. 1264.2), MalÄŕovice, DÄŕÄŕÄn, tyto vÄŕsledky jsou pÄŕedÄŕvÄŕny v tiÄŕtÄŕnÄŕ podobÄŕ a jsou rovnÄŕÄŕ uloÄŕeny v archivu laboratoÄŕÄŕ. SledovanÄŕmi ukazateli jsou: pH, vodivost, Ca+Mg, SO4, Cl, N-NH4, N-NO3, P celk., Na, K, Ca a Mg. NejvÄŕznamnÄŕjÄŕ vÄŕkyvy jsou zaznamenÄŕny u KrÄŕlovomlÄŕnskÄŕho rybnÄŕka, kde kolÄŕsÄŕ; pH vÄŕe jak o jeden stupeÄŕ (1,16) oproti rozboru z roku 2003 (bÄŕezen). U ostatnÄŕch ukazatelÄŕ a lokalit nebylo zaznamenÄŕno vÄŕraznÄŕjÄŕ kolÄŕsÄŕnÄŕ.

Pro sledovÄŕnÄŕ velikosti populace byl zvoleny dvÄŕ metody:

PoÄŕÄŕnÄŕ nÄŕdrÄŕ½ je fotografovÄŕna od roku 2002 a novÄŕ; tÄŕÄŕka od roku 2003. Velikost populace a pokryvnost na vodnÄŕ hladinÄŕ bude vyhodnocovÄŕna fotometrickÄŕmi metodami.

U KrÄŕlovomlÄŕnskÄŕho rybnÄŕka musela bÄŕt zvolena odliÄŕnÄŕ; metoda. V roce 2004 byla na dno

rybnáka bylo umístěna zřívá a asi p¹ metru pod hladinou byly ukotveny b³je vymežuj¹ porost ³abn¹ku.

Prozatím se nepodařilo zjistit p¹inu ne¹sp¹nosti p¹enesen¹ ³abn¹ku na n¹ter¹ nov¹ lokality. V dal¹ích letech pl¹nujeme opakovat pokus s vysazen¹ ³abn¹ku do obnoven¹ch n¹dr¹, bude v¹ak ot¹zkou s jakou ¹sp¹nost¹.

IV. Ochrana genofondu lu¹n¹ch druh¹ a rostlin¹ch spole¹en¹stev

Louky a pastviny jsou v¹t¹inou druhotn¹ vznikl¹; spole¹en¹stva, kter¹; z vel¹ ¹sti vytvo¹il svou ¹innost¹ ¹lov¹ku. Lu¹n¹ spole¹en¹stva jsou proto z¹visl¹; na lidsk¹ ¹energii v podob¹ se¹en¹ a pastv¹ skotem, ovce¹ ¹kozami.

Spole¹en¹stva tzv. kv¹tnat¹ch nebo druhov¹ bohat¹ch luk se vyzna¹uj¹ vy¹;¹ d¹ druhov¹ch bohatstv¹ nejen rostlin¹ch druh¹, ale i z bezobratl¹ch, zejm¹na hmyzu. Louky a pastviny tvo¹ v krajin¹ voln¹ prostor a staly ned¹lnou sou¹st¹ kulturn¹ krajiny.

Velmi negativn¹ ovlivnila kv¹tnat¹ ¹louky intenzifikace zem¹d¹sk¹ v¹roby v minul¹ch desetilet¹ch, kter¹; zp¹sobila z¹nik mnoha kv¹tnat¹ch a druhov¹ bohat¹ch luk a pastvin a byly vytvo¹eny monokultury jedn¹ plodiny nebo lu¹n¹ porosty s n¹kolika m¹lo druhy trav.

Management a ¹zen¹; p¹ ¹ o lu¹n¹ porosty si klade za c¹l z¹chranu a zachov¹n¹, jak jednotliv¹ch lu¹n¹ch druh¹, tak cel¹ch spole¹en¹stev rostlin¹ch, ale p¹edm¹tem z¹jmu a ochrany je i z ¹ada z¹stup¹ hmyzu, existen¹n¹ z¹visl¹ch na vybran¹ch rostlin¹ch.

Aktivn¹ ochrana druhov¹ bohat¹ch ¹ mok¹adn¹ch luk spo¹v¹; v ¹zen¹ p¹ ¹ o n¹, tzn. pravideln¹; p¹ ¹ e ¹ kosen¹ a odstra¹ov¹n¹ pose¹en¹ biomasy nebo ¹etrn¹; pastva a n¹sledn¹ kosen¹ nedopask¹. Na zanedban¹ch lu¹n¹ch porostech je prov¹d¹no odstra¹ov¹n¹ n¹letov¹ch d¹evin ¹ obnova vodn¹ho re¹imu.

Administrativn¹ ochrana spo¹v¹; ve vyhla¹ov¹n¹ zvl¹;¹ chr¹n¹ch ¹zem¹ (p¹rod¹ rezervace a pam¹tky ¹ plochy maloplo¹noho rozsahu). Na proces vyhl¹;¹ navazuje ¹zen¹; p¹ ¹, kter¹; je zakotvena ve zpracovan¹ch pl¹nu p¹ ¹ pro zvl¹;¹ chr¹n¹ ¹zem¹.

V sou¹asn¹ dob¹ SCHO Labsk¹ p¹skovce zaji¹;¹uje kosen¹ na zhruba 20-ti hektarech t¹chto cenn¹ch luk.

P¹ehled v¹znamn¹ ¹ch lu¹n¹ch druh¹ na kter¹ je zam¹ ¹ p¹ ¹: ost¹ice chab¹; (Carex flacca), ost¹ice plstnat¹; (Carex tomentosa), oc¹on jesenn¹ (Colchicum autumnale), bukvice l¹ka¹sk¹; (Betonica officinalis), had¹ mord n¹zk¹ (Scorzonera humilis), oman vrbolist¹ (Inula salicina), v¹tod obecn¹ (Polygala vulgaris), ¹ertkus lu¹n¹ (Succisa pratensis), prysky¹n¹ h¹znat¹ (Ranunculus bulbosus), prstnatec m¹jov¹ (Dactylorhiza majalis), tu¹ebn¹ obecn¹ (Filipendula vulgaris), zvone¹n¹ ¹ern¹ (Phyteuma nigrum), pch¹;¹ ¹ed¹ (Cirsium canum), prha arnika (Arnica montana), kopr¹ ¹tinolist¹ (Meum athamanticum) a dal¹;¹ lu¹n¹ druhy.

V. Zhodnocen¹ sou¹asn¹ch populac¹ a jedinc¹ tisu ¹erven¹ho (Taxus baccata) a mo¹nosti jeho reintrodukce na p¹vodn¹ m¹sta v¹skytu nebo jin¹; v¹hn¹; stanovi¹;¹ na ¹zem¹ CHKO Labsk¹ p¹skovce

Projekt zam¹ ¹ na tis ¹erven¹ by m¹l zhodnotit mo¹nost obnovy populace v CHKO Labsk¹ p¹skovce a bli¹;¹ okol¹ m¹st D¹ ¹na a J¹lov¹ho u D¹ ¹na. Z realizac¹

program znovunavrácení tohoto druhu do oblasti sousedního Národního parku Sasko-
a v polské části (Nationalpark Sächsischer Schweiz), při kterém se samozřejmě počítalo s tím,
že se ptáči vrátí i na území Českého a v polské části. V letech 1989 - 96 do bylo vypuštěno
celkem 77 ptáků. První významný úspěch byly znaky osídlení Českého a v polské části sokolem
pocházející z roku 1994, kdy pravděpodobně vyhnal 1 pár na Káňadelnách stářích (Jago, i,
Horal, Hort). Od roku 1996, kdy bylo prokázáno hnízdění hned na dvou místech, každoročně
opět hnízdí. V tomto roce byla také do hnízda sokolů podložena dvě umělé odchovány
mláďata, která byla párem pářena. V roce 2004 hnízdilo celkem 9 párů a v roce 2005 bylo
zjištěno celkem 8 teritoriálních párů.

V současné době jsou sokoli stále hůž hnízdit v Českosaském a v polské části
nejméně jejich populace tohoto druhu ve střední Evropě (v současné době pro Českou i
německou část pískovců cca 20 párů). Díky úspěšnému hnízdění a mláďat
opuštěná na území a pářena osídluje další oblasti.

Literatura:

- BARTA Z. 1961: K úru velému (BUBO BUBO) na Dánsku. Ochrana přírody 16, Praha:
56-57.
- CREUTZ G. 1935: Die Felsbrüder des Elbsandsteingebirges. Sonderdruck aus Beiträge zur
Fortpflanzungsbiologie der Vögel. Jahrgang 11, Nr. 6: 197-209.
- DVOŘÁK V. 1977: Ochrana dravců a myslivost na okrese Dánsko. Dánsko vlastivědné
zprávy 1, Dánsko: 27-30.
- FÄSTER H. 1938: Aus der Tierwelt der Sächsisch - Böhmischen Schweiz. Beiträge zu einem
Heimatbuch der Sächsischen Schweiz. Wilhelm Polkmann Dresden.
- LOOS K. 1915: Der Wanderfalke in Böhmen. Österreichische Monatschrift für den
naturwissenschaftlichen Unterricht 11, Tempsfy Wien: 4-6, 54-57, 136-140, 182-186, 227-234,
283-286, 321-324.
- MICHEL J. 1925: Tiere der Heimat. Dánsko.
- NÄHLK F. 1864: Průvodce po Českém a v polské části, jež lež v sousedství Saského
a v polské části. Julius Reinhold Český Kamenice.
- VALENTA B. 1967b: Sokol stále hůž na Dánsku. Dánsko vlastivědné zprávy, 1-
jen, Dánsko: 6-8.
- VONDRÁEK J. 1976c: Sokolovitá dravci v SeveroČeském kraji. (I. práce skupiny pro úzkum
dravců a sov). Sbor. SeveroČes. muzea, Ser. Natur. 8, Liberec: 67-78.

VII. Reintrodukce lososa obecného (Salmo salar) do Českého a v polské části

Je zajímavé jak hluboce a zájemně i neznámitelně je v naší veřejnosti zakoupený mylně
názor na hojnost lososů v dávných dobách, která byl ovlivněn údajem Friše (1859),
že za časů Karla IV. byl losos ve Vltavě a v Labi tak obecnou rybou, že sobě slušně
lid v Praze a v Litoměřicích při vstoupení do slušby vymíoval, že mu nesmě být dín k
obědu losos za třídenní vě ne dvakrát. Zdě se však, že se jednalo o udělosti naprosto
vážně, ale v ústní tradici pátrávají a zevšeobecňovaně, jak ukázal Teplý
(1937), která doslovně napsal, že v těchto byl losos povědy pochoutkou velkých
pánů, ovšem i poddaných lovůk při úkách se pářivil, nejvíce pokradmo. Dnes už
není nic. Osud Českých lososů se díky znečištění vod a zejména na díky budování
řčních migračních bariér, zejména po druhé světově válce.

Náš stát se v devadesátých letech začal vážně zlepšovat kvalita vody nejen u nás, ale
i v dalších státech Evropy. Byl zahájen program ústí Losos 2000, která si vytkl za cíl vrátit
tohoto druhu do vybraných vodních toků v Evropě (zejména v EU). U nás se na financování
tato akce podílejí Český rybářský svaz a zejména Ministerstvo životního prostředí

Ř. Tak bylo možná zažít znovu s obnovou zaniklé populace lososa i v České republice. Vybrána byla tři povodí. V povodí Kamenice to je Velká Bělá, vlastní úeka Kamenice v Národním parku České Á v½carsko a v½znamná½ pravostranná½ pátok Chábská Kamenice, v povodí Ohře Libocká½ potok a v povodí Ploučnice Jeřtádká½ potok. Do těchto vodních toků je systematicky od roku 1998 vypouštěn, do každého vodního toku každoročně ú; dovů v počtu desítek tisíc kusů, pládek lososa (v½vojová; fize ryby krá; tce po vykulení z jikry), což je období, kdy si začnají ukládat do svého paměti chuť ú; vni ú; svého potoka ú; ú; ky. Původ těchto ná; ich lososů je ve v½dsku v ú; ece Lagan, kde dosud existuje silná; divoká; populace těchto ryb. Tam je ú; ;st dospělých lososů pravidelně odchytává; na a uměle vytvá; na. Po vypouštění do svého nového domova zde mladí lososi, nazývaná v toto fize; v½voje strdlice, začtvají asi dva roky a pak t; hnou do moře, kde začtvají pábliáná; dal; á dva roky a kde také dospějí. Poté t; hnou zpět do svého původního potoka a ú; ek. Po velmi namá; havěm tahu a mnohdy po ú; etných poraněních zpěsobených ú; i ú; pravě těchto mást, spousta lososů uhyne. ú; ;st v; ak pábě; je a t; hne zpět do moře. Po zotavení se mohou opět začastnit ná; sledujícího (nebo i několik dalších) tahu zpět do svého ú; eky.

Je skutečně opěť cesta z moře k ná; m ji¾ bezproblémová;? Co se týká ú; e ú; seku Labe od moře k ná; im stá; tnám hranicám, respektive ke Stá; ekovu, tak ano. Vybudování rybáho pábchodu v ná; meckém Geesthachtu, nedaleko ú; stá Labe do Severního moře, došlo opěť k otevřeně pradávné migrační cestě. Situace u ná; s je v; ak velmi komplikovaná; . Ná; e vodní toky jsou ú; zamořený obrovská½ mnoštvtám vodních děl ržných dimenzí, bohužel v; t; ina z nich je pro tah ryb neprůchodná; . Budování rybách pábchodů je v; c velmi ná; kladná; , technicky složitá; a také ná; roční; z administrativního hlediska. Jako pábklad mohu uvést v souásné době ji¾ hotová dva rybá pábchody na ú; ece Kamenici v Národním parku České Á v½carsko. Zde jsou dva jezy vybudované koncem 19. stoletá, která; mají za ú; kol vzdouvat vodu za ú; elem provozu turistická; atrakce ú; pábvoz na lodíká; ch. Ty stá; ly ná; kolik milionů korun a jejich konstrukce a stavební práce byly dky extrémně pábrodnám podmánkám mimoú; dná; ná; roční; a pravděpodobně nemají v Ř analogii.

Poslední ú; ;nová½ den roku 2002 došlo tedy k dlouho očekávaně a mimoú; dně v½znamné události nejen pro rybá; ú; e, ale i v; echny, která; m nená; e pábřoda a osud ryb v ná; ich vodách lhostejná½. Za velkého zá; jmu má; diá byli po v; ce ne¾ padesáti letech odloveni v ú; ;ce Kamenici na ú; země Národného parku České Á v½carsko první dospělá lososi obecná. Páb; edch; zely tomu pržzkumy prováděná; na dolním toku Kamenice a Ploučnice o týden dříve, ú; i která; ch byly zjištni dva lososi v ú; ece Kamenici (nepodařilo se je v; ak odlovit). Odloveni byli celkem tři samci a jedna samice. Po zmařeně a zvá; eně byli puštěni zpět do Kamenice. V; ichni byli stará; á tři let, což znamená, á; e poch; zeli pravděpodobně z vypouštění z roku 1999. Páb; i dal; á; a posledním odlovu 8.11. byl odloven dal; á; losos a jeřtá; jeden byl pozorován. Na konci má; sáce listopadu bylo pozorováno dal; á; ch 5 lososů. Tento nesporná½ ú; spábch je v; ak dšlám mezistupněm celého projektu. Počet zjištných ryb v Kamenici byl spáb; e symbolická½. Mnoštvtá lososů vysazovaných v posledních letech by mohlo zabezpečit každoročně ná; vrat několika stovek dospělých ryb. Zcela zá; sadným krokem bude ú; spáb; ;ná; páb; rozená; rozmnožování. I pak bude po ú; itě ú; asová; období nezbytně uměle vysazování za ú; elem vytvořeně stabilizované ú; ivotaschopné populace.

Páb; ehled vypouštěního množství pládku lososa (povodí ú; eky Kamenice):

1998 ú; ; ú; . 10 000

1999 ú; ; ú; . 20 000

2000 2001 2002 2003 2004 2005
71 600
80 000
88 300
88 500
98 500
126 000

LITERATURA:

Teplý F., 1937: Příspěvky k dějinám českého rybníkářství. Publ. Min. zemědělství. 96, Praha, 243 pp.

Friš A., 1859: Česká ryby. 1. díl, Praha, pp. 36-49, 108-118, 178-191, 224-241, jako zvláštní otisk, 56 pp.

Baruš V. & Oliva O., 1995: Fauna ČR a SR. Mihulovci, Petromyzontes a ryby, Osteichthyes. Vol. 1. Academia/Praha. 414 437 pp.

- 438 zobrazení

Source URL: <https://www.npcs.cz/druhova-ochrana>